

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 15442/08

Mehmet Nuri TANIŞ / Türkiye

Başkan,

Julia Laffranque,

Yargıçlar,

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Paul Lemmens,

Ksenija Turković,

Jon Fridrik Kjølbro,

Stéphanie Mourou-Vikström,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla oluşturulan ve 9 Şubat 2016 tarihinde Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), yukarıda anılan 21 Şubat 2008 tarihli başvuru ile Davalı Hükümet'in görüşlerini ve başvuranın cevaben bildirdiği görüşleri dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2016. Bu gayriresmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Mehmet Nuri Tanış 1975 doğumlu bir Türk vatandaşıdır ve hakkındaki hapis cezasının infazı kapsamında Bolu F Tipi Cezaevinde bulunmaktadır. Başvuran, Mahkeme önünde, İstanbul Barosuna kayıtlı avukat R. Demir tarafından temsil edilmektedir.

Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmektedir.

Davanın koşulları

1. 31 Ekim 2009 tarihli olaylar ve başvuranın daha sonra gerçekleşen sağlık muayenesi

2. Somut başvuruya konu olaylar taraflar arasında ihtilaf teşkil etmiştir. Bu nedenle, olaylar ayrı ayrı belirtilecektir.

(a) Başvurana göre olaylar

3. Başvuran, 31 Ekim 2006 tarihinde, söz konusu dönemde hakkındaki hapis cezasının infazı kapsamında bulunduğu Tekirdağ F Tipi Cezaevinde (“Tekirdağ Cezaevi”) bir koli almıştır. Başvuran, bir infaz koruma memuru tarafından kolinin bulunduğu odaya götürülürken, koridorda cezaevindeki bir mahkûm arkadaşına herhangi bir fiziksel temas kurmadan selam vermiştir. İnfaz koruma memuru, bu kısa etkileşime alay ederek ve başvurana hakaret ederek tepki göstermiştir.

4. Kolinin bulunduğu odaya ulaştıklarında, ilgili memur başvurana dışarıda beklemesini söylemiş ve başvuran bu talimata uygun davranmıştır. İlgili memur daha sonra başvurana bağırarak kapıdan biraz daha uzaklaşmasını ve duvara yaslanmasını söylemiş ve güç kullanarak başvurana duvara itmiştir. Bunun üzerine, başvuran ilgili memura kendisine dokunmaya hakkı olmadığını söylemiş ve iddiaya göre, bu esnada ilgili

memur başvurana hakaret ederek bağırırken, başvuranın yüzünü yumruklamaya ve ayaklarını tekmeleme başlamıştır. Başvuranın karşılık vermektan kaçınmasına ve sadece elleriyle yüzünü korumaya çalışmasına rağmen, ilgili memur, başvuranın kendisine saldırdığını öne sürerek, meslektaşlarını müdahale etmeleri için çağırıştır. Olaya yakın bir yerde bulunan bazı infaz koruma memurları da olayın yaşandığı alana doğru koşmuş ve başvurana vurmaya başlamışlardır. Başvuran, arkadaşı M.Ö.'nün ve olayın yaşandığı zaman ilgili odada bulunan cezaevi müdürünün olaylara tanıklık ettiklerini ifade etmiştir.

5. Başvuran kolisini aldıktan sonra, tek kişilik A-T-10 hücresine götürülmüş ve burada kendisine hakaret eden ve tehditlerde bulunan bir grup infaz koruma memuru tarafından "linç" edilmiştir. Söz konusu dönemde aldığı darbeler neticesinde burnu kırılmış, dudağında kesikler oluşmuş, dizinde ciddi yaralanmalar meydana gelmiş, kafasının farklı kısımlarında çeşitli büyüklükte şişlikler ortaya çıkmış ve gözünde görülebilir morluklar oluşmuştur.

6. Başvuran ertesi gün cezaevi revirine götürülmesini istemiştir. Cezaevi doktoru başvurana muayene etmiş ve ayrıntılı notlar almıştır. Ancak başvuran, sağlık raporunu görme izni olmadığından, doktorun notlarında neler olduğunu görememiştir.

(b) Hükümete göre olaylar

7. Hükümetin olaylara ilişkin anlatımı, söz konusu olaydan sonra üç infaz koruma memuru tarafından düzenlenen tutanağa dayanmaktadır. Tutanağın ilgili kısımları şu şekildedir:

"... Tutuklu Mehmet Nuri Tanış, 31 Ekim 2006 tarihinde, kolisini alırken, koli alan başka bir tutuklu şahısla tokalaşmaya ve konuşmaya çalışmıştır. Bu etkileşim görevliler tarafından durdurulmuş ve [başvurana] bu tür bir etkileşim ve temasın yasal olmadığı söylenmiştir. Ancak, tutuklu şahıs tavrını değiştirmemiş ve [şu şekilde bağırıştır]: "... Sen kimsinde benim işime karışyorsun? Hakkında işlem

başlatacağım, seninle görüşeceğiz!” Tutuklu şahıs, görevlilere tekme ve yumruk atmaya çalışırken [hakaretlerine] devam ettiğinden, güvenlik gerekçesiyle A-T-10 no.lu hücreye konulmuştur...”

8. Başvuran ertesi gün olayla ilgili olarak başlatılacak disiplin soruşturmasıyla bağlantılı olarak sağlık muayenesi için cezaevi revirine götürülmüştür. 1 Kasım 2006 tarihli sağlık raporuna göre, cezaevi doktoru başvuranın vücudunda kötü muameleye maruz kaldığına dair herhangi bir iz tespit etmemiştir.

2. Başvuran hakkındaki disiplin soruşturması

9. Başvuranın 31 Ekim 2006 tarihindeki uygunsuz davranışı nedeniyle, 1 Kasım 2006 tarihinde hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır.

10. Başvuran, 3 Kasım 2006 tarihinde, -daha sonra Mahkemeye sunulan iddiaları da içeren- savunmasını Cezaevi Disiplin Kuruluna sunmuştur.

11. Başvuran, 6 Kasım 2006 tarihinde, cezaevi görevlilerine hakaret ettiği ve tehditlerde bulunduğu gerekçesiyle Cezaevi Disiplin Kurulu tarafından disiplin cezası olarak beş gün hücre hapsiyle cezalandırılmıştır. Disiplin kararında, başvuranın infaz koruma memurları tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığı yönündeki iddialarının aksine, olaydan hemen sonra düzenlenen sağlık raporunda başvuranın vücudunda herhangi bir yara bulunmadığının tespit edildiği belirtilmiştir.

12. Cezaevi Disiplin Kurulunun kararı 7 Kasım 2006 tarihinde başvurana tebliğ edilmiştir.

13. Başvuran, 16 Kasım 2006 tarihinde, ilgili karara itiraz etmiştir.

14. Başvuranın itirazları, dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle, 27 Kasım 2006 tarihinde Tekirdağ İnfaz Hâkimliği tarafından ve daha sonra 11 Aralık 2006 tarihinde Tekirdağ Ağır Ceza Mahkemesi tarafından reddedilmiştir.

3. İnfaz koruma memurları hakkındaki ceza yargılamaları

15. Başvuran, 1 Kasım 2006 tarihinde, Tekirdağ Cumhuriyet Savcısına, kendisine kötü muamelede buldukları iddia edilen infaz koruma memurları hakkında, cezaevi yönetimi aracılığıyla suç duyurusunda bulunmuştur. Söz konusu suç duyurusu şu şekildedir:

“Dün öğleden sonra saat 15:00 civarında ... bir koli almak için bulunduğum odadan çıkarıldım. Yanımda gelen görevli, koridorda yanımdan geçen bir arkadaşına “merhaba” dediğim için bana hakaret etti... Kendisine cevap verme ihtiyacı duymadım.

Kolinin bulunduğu odaya vardığımızda, [görevli] odada kolisini alan başka bir kişi bulunduğundan dışarıda beklememi söyledi. Dışarıda durdum. Görevli çekilmemi ve kapının yanında durmamı söyledi. Çekildim. Duvarın yanında durmam için ısrar etti... ve ardından beni duvara doğru itekledi.

[Bu durum üzerine] kendisine şunları söyledim: “bana dokunma, benimle insan gibi konuş” Bunun üzerine, fiziksel olarak saldırmaya başladı; yüzüme yumruk attı ve ayağımı tekmelemeye başladı. Ben de kendisine fiziksel güç kullanma hakkının olmadığını ve yanlış bir şey yaptıysam hakkımda işlem başlatabileceğini söyledim.

Bunun üzerine, şunları söyledi: “Sen kimsin de konuşuyorsun, beni şikâyet edeceğini söylüyorsun?” ve bana tekrar saldırmaya başladı. Benim tek tepkim ise yüzüm korumak oldu ...

Ancak ilgili “görevli” (ismini bilmiyorum ama teşhis edebilirim) bununla yetinmedi; koridorda bulunan diğer görevlilere [benim] kendisini tehdit ettiğimi ve ona saldırdığımı söyleyerek durumu çarpıttı. Başka bir görevli de [ilgili kişiyi] duyduktan sonra bana saldırdı (bana yumruk ve tekme attı). Diğer görevliler saldırganları durdurmaya çalıştılar.

Sonra kolinin bulunduğu odaya alındım. Kolimi aldıktan sonra, dört ya da beş görevli beni odama değil farklı bir küçük odaya götürdüler. Bana hakaret ettiler ... ve tahrik etmeye çalıştılar... Bunun üzerine beni tek kişilik bir odaya (TEK 10) koydular.

... Eşyalarımı tek kişilik odaya getirdikten sonra, dört ya da beş görevli bana hücrede fiziksel saldırıda bulundular. Bu dört ya da beş kişi birkaç dakika boyunca bana yumruk ve tekme attılar.

Ayrıca beni tehdit edip şunları söylediler: “sana göstereceğiz”, “sen bittin” ve “seni perişan edeceğiz”. Ayrıca şöyle söylediler: “işlemi böyle başlatırız” ve odadan çıktılar.

Bu nedenle, işkenceye, fiziksel saldırılara ve hakaretlere maruz bırakıldım.

...

Kısacası, burada güvende değilim ... Herhangi bir tedbir alınmazsa yeni bir işkence seansının başlaması muhtemeldir.

[Dolayısıyla şunları talep ediyorum]:

...

- Söz konusu şahısların tespit edilmesi, haklarında yasal işlem başlatılması ve gerekliyse cezalandırılmaları ....”

16. Tekirdağ Cezaevi müdürü, 3 Kasım 2006 tarihinde, başvuranın suç duyurusunu, sağlık raporuyla (1 Kasım 2006 tarihli), olaydan sonra üç infaz koruma memuru tarafından alınan ifadeler ve iki olay tutanağıyla birlikte Tekirdağ Cumhuriyet Savcısına yönlendirmiştir. Cezaevi müdürü ayrıca, olayla ilgili idari soruşturmanın başlatıldığı konusunda Cumhuriyet savcısını bilgilendirmiştir.

17. Tekirdağ Cumhuriyet Savcısı, 27 Kasım 2006 tarihinde, 31 Ekim 2006 tarihinde yaşanan olayla ilgili başlatılan idari soruşturmanın akıbetine ilişkin olarak Tekirdağ Cezaevi idaresinden bilgi talep etmiştir. Tekirdağ Cezaevi idaresi, 4 Aralık 2006 tarihinde, talep edilen bilgileri Cumhuriyet savcısına sunmuştur.

18. Başvuran, 29 Aralık 2006 tarihinde, Tekirdağ Cumhuriyet Savcısına ifade vermiştir. İfade aşağıdaki gibidir:

“Yaptığım suç duyurusunda da belirttiğim üzere, 31 Ekim 2006 tarihinde adıma gelen koliyi almak üzere kolinin bulunduğu odaya götürüldüm ... Odanın dışında beklerken, yanımda duran görevli duvara yaslanmamı söyledi ... İlgili görevliye şunları söyledim: “bana dokunma! Bana insan gibi söylersen ne gerekliyse yaparım.” Bunun üzerine bana saldırdı ve [benim tarafımdan] saldırıya uğradığımı belirterek [yardım için] diğer görevlileri çağırdı. Diğer görevliler geldi ve diğer görevliler bizi ayırmaya çalışırken gelenlerden bir tanesi [bana saldıran] görevliye katıldı. Kolimi

aldıktan sonra, beni A-tek-10 no.lu odaya götürdüler ve burada beni dövdüler ... Bu olayla ilgili olarak 1 Kasım 2006 tarihinde doktora gittim. Doktor beni muayene etti ve yaralarımı gördü. Doktorun neden darbe izi bulunmadığı yönünde rapor hazırladığını anlamıyorum. Ayrı bir şikâyet sundum; doktor hakkında da şikâyette bulunmak isterim. Cezaevi müdürü de söz konusu olay zamanında oradaydı ancak müdahale etmedi ... bu nedenle, onun hakkında da şikayette bulunuyorum.”

19. Cumhuriyet savcısı, 22 ve 24 Ocak 2007 tarihlerinde, cezaevi müdürü ile olayda yer aldıkları iddia edilen iki infaz koruma memurunun ifadelerini almıştır. İfadeleri alınan bu kişilerin hepsi, başvuranın iddia edildiği gibi dayak yemediğini, sadece başka bir tutukluyla etkileşime girmemesi yönünde sözlü olarak uyarıldığını ve aralarında bulunan bir kişiye saldırdığında ise zapt edildiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, başvuran herhangi bir şekilde kötü muameleye maruz kalsa idi, bu durumun, iddia edilen olayın hemen sonrasında gerçekleştirilen sağlık muayenesinde tespit edileceğini belirtmişlerdir.

20. Cumhuriyet savcısı, 24 Ocak 2007 tarihinde, başvurunu 1 Kasım 2006 tarihinde muayene eden doktorun ifadesini almıştır. Tekirdağ Devlet Hastanesinde görev yapan ancak söz konusu dönemde Tekirdağ F Tipi Cezaevinde geçici görevde bulunan doktor aşağıdaki ifadeyi vermiştir:

“... [İlgili kişi] cezaevi görevlileri tarafından cezaevi revirine getirildi. İlgili kişi dayak yediğini belirterek rapor talebinde bulundu. İlgili şahsı muayene ettim ancak vücudunda dayak ya da güç kullanımına işaret eden herhangi bir iz yoktu. Raporumu da bu doğrultuda hazırladım. İlgili kişi vurulduğunu iddia ettiği yeri bana gösterdi ancak ben herhangi bir [yara] görmedim. Hakkımda neden şikâyette bulunduğunu anlamıyorum. Ben görevimi hukuka uygun olarak yerine getirdim. Hakkımdaki suçlamaları kabul etmiyorum.”

21. Tekirdağ Cumhuriyet Savcısı, aynı gün, cezaevi görevlileri ve doktor hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir. Cumhuriyet savcısı, başvuranın iddialarının aksine, söz konusu olayların yaşandığı gün başvuranın infaz koruma memurları tarafından saldırıya uğramadığını, sadece, kolinin bulunduğu odanın dışında beklerken diğer tutuklularla

etkileşime girmeyi bırakması yönünde birkaç defa uyarıldığını tespit etmiştir. Başvuran, bu talimatlara uymak yerine, infaz koruma memurlarını tehdit ederek saldırma teşebbüsünde bulunmuştur. Başvuran, zorba tavrı nedeniyle, güvenlik gerekçesiyle tek kişilik bit odaya yerleştirilmiştir. Ertesi gün başvurunu muayene eden doktor da başvuranın vücudunda fiziksel şiddete uğradığını gösteren herhangi bir iz bulunmadığını kayıt altına almıştır. Cumhuriyet savcısı bu bağlamda, başvuranın iddialarıyla ilgili olarak cezaevi doktorunun ifadesini aldığını ve doktorun, tıbbi bulgularının doğruluğunu teyit ettiğini ve başvuranın suçlamalarını reddettiğini vurgulamıştır. Son olarak, Cumhuriyet savcısı olayda yer alan cezaevi infaz koruma memurları hakkında başlatılan ve infaz koruma memurlarının hukuka uygun bir şekilde hareket ettiklerinin tespit edildiği disiplin soruşturmasının sonucuna (ayrıntılar için bk. aşağıda 25. paragraf) atıfta bulunmuştur. Cumhuriyet savcısı, elindeki deliller ışığında, başvuranın kötü muamele iddialarının dayanaksız olduğu sonucuna varmıştır.

22. Başvuran, 19 Şubat 2007 tarihinde, Tekirdağ Cumhuriyet Savcısı tarafından verilen karara karşı Çorlu Ağır Ceza Mahkemesine itirazda bulunmuştur. Başvuran, Cumhuriyet savcısının olayları doğru bir şekilde tespit etmediğini ve özellikle A-T-10 no.lu odada yaşanan kötü muamele iddialarını yeterli özeni göstererek incelemediğini ileri sürmüştür. Başvuran, koridorlarda bulunan güvenlik kameralarının incelenmesinin, iddialarının doğruluğunu teyit edeceğini belirtmiştir. Başvuran ayrıca, cezaevi doktorunun, vücudunda, dudaklarında ve gözlerinde bulunan yaraları başlangıçta kayıt altına aldığını ancak cezaevi yetkililerinin baskısı altında kalarak sağlık raporunu daha sonra değiştirmiş olabileceğini öne sürmüştür.

23. Çorlu Ağır Ceza Mahkemesi, 13 Mart 2007 tarihinde, başvuranın yaptığı itirazı değerlendirilebilmek için Tekirdağ Cumhuriyet Savcısından ilgili soruşturma dosyasını talep etmiştir. Ağır Ceza Mahkemesi, 10 Eylül 2007 tarihinde talebini yinelemiştir.

24. Çorlu Ağır Ceza Mahkemesi, soruşturma dosyasını aldıktan sonra, 2 Ekim 2007 tarihinde, Tekirdağ Cumhuriyet Savcısının kovuşturmaya yer olmadığına dair kararını, soruşturma dosyasının içeriğine ve kararda yer alan gerekçeye dayanarak onamış ve başvuranın itirazını reddetmiştir.

4. İnfaz koruma memurları hakkındaki disiplin soruşturması

25. Bu süre içerisinde, cezaevi infaz koruma memurları hakkında disiplin soruşturması da başlatılmıştır. Ancak, Cezaevi Disiplin Kurulu, 22 Kasım 2006 tarihinde, ilgili infaz koruma memurları tarafından verilen ifadeler ve başvuranın 1 Kasım 2006 tarihli sağlık raporuna dayanarak, söz konusu görevlilerin hukuka uygun davrandıklarına ve herhangi bir suç işlemediklerine karar vermiştir.

5. Başvuranın 31 Ekim 2006 tarihinde yaşanan olaydan önce ve sonra gerçekleştirilen diğer sağlık muayeneleri ve tedavileri

26. Tekirdağ Cezaevi doktoru tarafından 17 Mayıs 2006 tarihinde başvurana akut sinüzit teşhisi konulmuş ve nefes almaktaki zorluklarını hafifletmek üzere kendisine ilaç yazılmıştır.

27. Başvuran, disiplin cezasının infazı öncesinde, 1 Aralık 2006 tarihinde, genel sağlık kontrolüne tabi tutulmuştur. Başvuranı muayene eden cezaevi doktoru, başvuranın nefes alma durumunun ve kalp atışlarının normal olduğunu, tansiyonunun 12/7 olduğunu ve cezasının infazı için tıbbi açıdan uygun olduğunu kayıt altına almıştır.

28. Başvuran, 26 Haziran 2007 tarihinde, bir kez daha cezaevi doktoru tarafından muayene edilmiş ve burun tıkanıklığının giderilmesine yönelik olarak kendisine farklı ilaç verilmiştir.

29. Başvurana akut sinüzit için 15 Ocak 2008 tarihinde yeni bir ilaç yazılmıştır. Cezaevi doktoru ayrıca, ayrıntılı muayene için başvuranın Tekirdağ Devlet Hastanesinde bulunan kulak burun boğaz kliniğine sevk edilmesini istemiştir.

30. Başvuran, 17 Ocak 2008 tarihinde, Tekirdağ Devlet Hastanesi Kulak Burun Boğaz kliniğinde muayene edilmiş ve kendisine farklı bir burun spreyi yazılmıştır.

31. Başvuran, aşağıda belirtilen muayenelerin dışında, 25 Aralık 2003 ile 26 Haziran 2007 tarihleri arasında, vitamin eksikliği, kabızlık, bulantı, yorgunluk, gastrit ve tırnak mantarı gibi şikâyetlerle hepsi kendi talebi üzerine ayrıca on beş defa Tekirdağ Cezaevi revirine yatırılmıştır.

32. 2 Şubat 2008 tarihinde, başvuranın Tekirdağ F Tipi Cezaevinden Bolu F Tipi Cezaevine nakledildiği anlaşılmaktadır. Başvuran, aynı tarihte, muayene edilmiş ve söz konusu muayene esnasında vücudunda herhangi bir yara tespit edilmemiştir. Başvuranın imzasını taşıyan sağlık raporunda, başvuranın herhangi bir şikâyetine atıfta bulunulmamış sadece sinüziti olduğu kaydedilmiştir.

33. Hükümet tarafından sunulan belgeler, başvuranın, 4 Şubat 2008 ile 28 Ekim 2013 tarihleri arasında, Bolu F Tipi Cezaevi revirinde, çoğunluğu cilt ve göz rahatsızlıkları olmak üzere çeşitli sağlık şikâyetleriyle ilgili olarak hepsi kendi talebi üzerine yaklaşık altmış beş defa muayene edildiğini ortaya koymaktadır. Başvuran, aynı tarihler arasında, aynı sorunlarla bağlantılı olarak en az on iki defa Bolu İzzet Baysal Devlet Hastanesine nakledilmiştir.

ŞİKÂyetLER

34. Başvuran, Sözleşme'nin 3 ve 13. maddeleri uyarınca, Tekirdağ Cezaevinde infaz koruma memurları tarafından dövüldüğü, tehdit edildiği ve hakarete maruz bırakıldığı konusunda ve derinlemesine bir soruşturma yürütülmemesi nedeniyle, kötü muamele şikâyetine ilişkin etkin bir hukuk yoluna sahip olmadığı konusunda şikâyetinde bulunmuştur.

35. Başvuran ayrıca 3. madde kapsamında, iddia edilen kötü muamele sonrasında kırık burnu için kendisine uygun tedavinin sağlanmadığını ve bu durumun ciddi nefes sorunlarına ve ruhsal sıkıntıya yol açtığını ileri sürmüştür.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Başvuranın kötü muameleyle maruz bırakıldığı iddiası

1. Tarafların beyanları

36. Başvuran, Sözleşme'nin 3 ve 13. maddeleri uyarınca, Tekirdağ F Tipi Cezaevinde kendisine hakaret edildiğini, tehdit edildiğini ve dayak yediğini ve bunun sonucunda burnunun kırıldığını, dudaklarında kesikler oluştuğunu, dizinde ciddi yaralanmaların meydana geldiğini, kafasında çeşitli büyüklükte şişlikler ve gözlerinde morluklar oluştuğunu ancak bunların hiçbirinin cezaevi doktoru tarafından 1 Kasım 2006 tarihinde düzenlenen sağlık raporunda kayıt altına alınmadığını iddia etmiştir. Başvuran, 21 Şubat 2008 tarihinde başvuruda bulunduğu dönemde, burnunun halen kırık olduğunu belirtmiştir. Ancak başvuran, cezaevi infaz koruma memurlarının tehdit ve hakarete buldukları yönündeki iddialarla ilgili olarak herhangi bir ayrıntı sunmamıştır. Başvuran ayrıca, Tekirdağ Cumhuriyet Savcısına suç duyurusunda bulunmuş olmasına rağmen, kötü muamele iddialarına ilişkin etkin bir hukuk yoluna sahip olmadığını ve özellikle, mükerrer taleplerine karşın, Cumhuriyet savcısının güvenlik kamerası görüntülerini incelemeyi reddettiğini belirterek şikâyette bulunmuştur.

37. Hükümet, başvuranın kötü muamele iddialarının dayanaksız olduğunu öne sürerek, bu iddiaları reddetmiştir. Hükümet bu bağlamda, başvuruya konu olayın ertesi günü düzenlenen sağlık raporunda, başvuranın

vücudunda herhangi bir dayak izi bulunmadığı hususunun tespit edildiğini vurgulamıştır. Cezaevi infaz koruma memurlarından alınan ifadeler de tıbbi bulguları desteklemiştir. Hükümet ayrıca, başvuranın iddialarına ilişkin olarak Tekirdağ Cumhuriyet Savcısı tarafından derhal soruşturma yürütüldüğünü ileri sürmüştür. Cumhuriyet savcısı, başvuranın ifadesini aldıktan sonra, cezaevi doktoru da dâhil olmak üzere, tüm şüphelilerin bizzat ifadesini almıştır. Cumhuriyet savcısı, söz konusu ifadeler ve 1 Kasım 2006 tarihli sağlık raporuna dayanarak, ilgili cezaevi görevlileri ve doktor hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir. Ayrıca, konuya ilişkin ayrı bir idari soruşturma yürütülmüştür. Söz konusu soruşturma neticesinde benzer olarak cezaevi infaz koruma memurlarının başvurana kötü muamelede bulunmadıkları sonucuna varılmıştır. Hükümet, soruşturma dosyasında bulunan bütün deliller ışığında, kamera görüntülerinin incelenmemiş olmasının, soruşturmanın etkinliğini etkilemeyeceğini ileri sürmüştür.

2. Mahkeme'nin değerlendirmesi

38. Mahkeme öncelikle başvuranın şikâyetlerinin sadece 3. madde açısından incelenmesi gerektiği kanısındadır. Söz konusu madde aşağıdaki gibidir:

“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

(a) Başvurana kötü muamele uygulandığı iddiası

39. Mahkeme Sözleşme'nin 3. maddesinin, işkence ve insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezayı, ilgili kişinin davranışı ne olursa olsun, kesin ifadelerle yasakladığını yinelemiştir (bk. *Labita / İtalya* [BD], no. 26772/95, § 119, AİHM 2000-IV; ve *Bouyid / Belçika* [BD], no. 23380/09, § 81, 28 Eylül 2015).

40. Mahkeme ayrıca, kötü muamele iddialarının uygun delillerle desteklenmesi gerektiğini tekrarlamıştır. Mahkeme, kanıtların değerlendirilmesinde, “makul şüphenin ötesinde” kanıt standardını benimsemiştir (bk. diğer birçok karar arasında, *Avşar / Türkiye*, no. 25657/94, § 282, AİHM 2001-VII (alıntılar)). Ancak, bu tür bir kanıt, yeterli derecede güçlü, açık ve uyumlu sonuçların ya da aksi ispat edilemeyen benzer fiili karinelerin bir arada olması ile elde edilebilir (bk. *Labita*, yukarıda anılan, § 121, ve *Bouyid*, yukarıda anılan, § 82).

41. Somut davada, başvuranın şikâyet ettiği kötü muamele, genel olarak, başvuranın burnunun kırılmasına ve dudaklarında, yüzünde, kafasında ve dizlerinde ciddi yaralar oluşmasına neden olduğu iddia edilen dayak eyleminden oluşmuştur. Ancak Mahkeme, bazı unsurların başvuranın iddialarının gerçekliği konusunda şüphe uyandırdığını değerlendirmiştir.

42. Mahkeme öncelikle, söz konusu olayın ertesi günü düzenlenen sağlık raporunda, başvuranın vücudunda kötü muamele uygulandığını gösteren hiçbir iz bulunmadığı hususunun kayıt altına alındığını vurgulamıştır. Mahkeme bu bağlamda, başvuranın “linç” olarak tanımlayacak kadar ileri gittiği (bk. yukarıda 5. paragraf) iddiasına konu durum gibi herhangi bir kötü muamelenin, ilgili kişi üzerinde, hemen ertesi gün gerçekleştirilecek muayene esnasında cezaevi doktoru tarafından kolayca gözlemlenebilecek izler bırakacağını değerlendirmiştir (bk. örneğin, *Ahmet Mete / Türkiye* (no. 2), no. 30465/02, § 33, 12 Aralık 2006; ve *Çelik / Türkiye* (k.k.), no. 2600/06, 8 Ocak 2013). Mahkeme, başvuranın, yaralarının uygun bir şekilde kayıt altına alındığı ilk raporun cezaevi doktoru tarafından değiştirildiği yönündeki iddiasını dikkate almıştır. Ancak dava dosyasında, cezaevi doktoru tarafından da reddedilen ve daha sonra Tekirdağ Cumhuriyet Savcısı tarafından dayanaksız olduğu gerekçesiyle reddedilen söz konusu iddiaları destekleyen herhangi bir belge bulunmamaktadır.

43. Mahkeme özellikle, başvuranın en geç Cezaevi Disiplin Kurulu tarafından verilen kararı aldığı 7 Kasım 2006 tarihinde ilgili sağlık

raporunda yer alan bulgulardan haberdar olması gerektiğinin altını çizmiştir (bk. yukarıda 12. paragraf). Bununla birlikte, sağlık raporunda kötü muameleye ilişkin herhangi bir iz bulunmadığı hususunun ilgili disiplin kararında açıkça belirtilmesine rağmen, başvuran, söz konusu zamanda maruz kaldığını iddia ettiği yaraların en azından bazılarını ortaya çıkarabilecek yeni bir sağlık muayenesi talebinde bulunmamıştır. Başvuran ayrıca bir doktor tarafından muayene edilme talebinin reddedildiğini de iddia etmemiştir (bk. *Labita*, yukarıda anılan, § 125; *Cenbauer / Hırvatistan* (k.k.), no. 73786/01, 5 Şubat 2004; ve *Arzu / Türkiye*, no. 1915/03, § 34, 15 Eylül 2009).

44. Kuşkusuz, başvuran söz konusu sağlık raporunun doğruluğuna itiraz etmiştir. Ancak Mahkeme, başvuranın belirtilen itirazı ilk olarak hangi tarihte yaptığını tespit edememiştir. Hükümet tarafından sunulan ve başvuranın itiraz etmediği veya eklenmede bulunmadığı bilgi ve belgeler; başvuranın bu konuyu Tekirdağ Cumhuriyet Savcısının dikkatine, dayak olayı izlerinin büyük ihtimalle sona erdiği 29 Aralık 2006 tarihindeki görüşmesi esnasında –yani, söz konusu kötü muamele iddiasından yaklaşık iki ay sonra- sunduğunu ortaya koymaktadır.

45. Mahkeme her halükarda disiplin cezasının infazı öncesinde 1 Aralık 2006 tarihinde, başvuranın genel sağlık kontrolüne tabi tutulduğunu ve kontrol sırasında vücudunda kötü muamele veya başka bir yara bulunduğu dair herhangi bir iz tespit edilemediğinin kayıt altına alındığını belirtmiştir. Bu durum, başvuranın, Mahkemeye başvurduğu 21 Şubat 2008 tarihinde burnunun halen kırık olduğu iddiasıyla bağdaşmamaktadır. Başvuranın iddialarının aksine, Mahkeme de aynı şekilde, kulak burun boğaz uzmanı tarafından gerçekleştirilen muayene dâhil olmak üzere, başvuranın devam eden aylarda gerçekleşen sonraki sağlık muayenelerinin hiçbirinde, burnunda ciddi bir yara olduğu tespitinin yapılmadığını kaydetmiştir.

46. Bir bütün olarak ele alındığında, Mahkeme, dava dosyasında başvuranın kötü muamele iddialarını destekleyen herhangi bir tıbbi delil bulunmadığı kanısındadır.

47. Mahkeme, başvuranın iddialarını destekleyebilecek diğer delillerle ilgili olarak, başvuranın, M.Ö.'nün kolinin bulunduğu odanın dışında kendisine uygulanan kötü muameleye tanıklık ettiği yönündeki ifadesine dikkat çekmiştir (bk. yukarıda 4. paragraf). Ancak başvuran, Cumhuriyet savcısına bu konuyla ilgili herhangi bir iddiada bulunmamıştır. Cumhuriyet savcısı, kendisine bu yönde bir iddia da bulunulması halinde, M.Ö'yü tanık olarak çağırabilirdi. Bu durum başvuranın iddialarının inandırıcılığını zayıflatmıştır.

48. Mahkeme, cezaevi görevlileri tarafından uygulanan kötü muameleye yönelik delil elde etmenin tutuklular için zor olabileceğini kabul etmiştir (bk. *Labita*, yukarıda anılan, § 125, ve *Cenbauer* (k.k.), yukarıda anılan). Mahkeme bununla birlikte, somut davanın kendine özgü koşulları çerçevesinde, başvuranın, kötü muamele iddialarını belgelendirmeye yönelik olarak makul bir şekilde alması beklenen tüm tedbirleri almadığı kanısındadır.

49. Mahkeme, yukarıda belirtilen hususlar ışığında, başvuranın, kötü muamele iddialarıyla ilgili olarak, savunulabilir bir iddianın temelini ortaya koymadığını değerlendirmiştir. Dolayısıyla, başvurunun bu kısmı, Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 hükümleri anlamında açıkça dayanaktan yoksun olduğundan, kabul edilemez olarak beyan edilmelidir.

(b) Etkin soruşturma yürütülmemesi

50. Başvuran, iddiaya göre ısrarla talep etmesine rağmen, özellikle Tekirdağ Cumhuriyet Savcısının cezaevi koridorlarında bulunan güvenlik kameraları kayıtlarını incelememesi nedeniyle, belirtilen savcı tarafından yürütülen soruşturmanın etkin olmadığını kaydetmiştir.

51. Mahkeme, Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca, kötü muamele iddialarının "savunulabilir" olması ve "makul bir şüphe" oluşturması halinde yetkili makamlarca soruşturulması gerektiğini yinelemiştir. (bk. özellikle, *Assenov ve Diğerleri / Bulgaristan*, 28 Ekim 1998, §§ 101-102, *Karar ve Hüküm Derlemeleri* 1998-VIII). Ancak, 39. paragraf ile 49. paragraf arasındaki tespitleri dikkate alındığında, Mahkeme, başvuran tarafından ulusal makamlar önünde ve daha sonra Strazburg yargılamaları kapsamında öne sürülen kötü muamele iddialarının "savunulabilir" olduğu konusunda ikna olmamıştır. Mahkeme bu nedenle, yetkililerin başvuranın şikayetleriyle ilgili olarak halihazırda yürütülmüş olan soruşturmadan daha kapsamlı bir soruşturma yürütmekle yükümlü olmadıkları kanısındadır (bk. *Yıldırım / Türkiye* (k.k.), no. 33396/02, 30 Ağustos 2007; *Saygılı / Türkiye* (k.k.), no. 51653/07, 4 Ocak 2011; *Sak / Türkiye* (k.k.), no. 24556/06, 13 Eylül 2011; *Aşıcı / Türkiye* (no. 2), no. 26656/04, § 25, 31 Ocak 2012; *Svoboda ve Diğerleri / Çek Cumhuriyeti* (k.k.), no. 43442/11, § 60, 4 Şubat 2014; ve *Toncu / Moldova Cumhuriyeti* (k.k.), no. 26710/08, § 49, 13 Kasım 2014).

52. Dolayısıyla Mahkeme, somut davanın kendine özgü koşulları çerçevesinde, davalı Devletin yetkililerinin Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamındaki usule ilişkin yükümlülüğünün ihlal edildiğinin söylenemeyeceğini değerlendirmiştir (bk. *S.T. / Türkiye* (k.k.), no. 28310/95, 9 Kasım 1999, ve *D.E. / Bulgaristan* (k.k.), no. 44625/98, 1 Temmuz 2004). Mahkeme bu nedenle, başvurunun bu kısmının açıkça dayanaktan yoksun olduğuna ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 hükümleri uyarınca reddedilmesi gerektiğine karar vermiştir.

B. Sağlanan tıbbi yardımın yetersiz olduğu iddiası

53. Başvuran, Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca, 31 Ekim 2006 tarihinde maruz kaldığı kötü muamele neticesinde kırılan burnu için yeterli

tıbbi yardım alamadığını ve bunun sonucu olarak nefes alma sorunları yaşadığını iddia etmiştir. Başvuran, başvuruya konu olay öncesinde herhangi bir nefes alma sorunu yaşamadığının altını çizmiştir.

54. Hükümet, ilgili olay sonrasında başvuranın bazıları hastanede olmak üzere birçok defa muayene edildiğini öne sürmüştür. Ancak başvuran bu muayenelerinde kötü muamele iddiasından kaynaklanan yaralanmalarla ilgili özel muayene talebinde bulunmamıştır. Hükümet, dava dosyasında yer alan sağlık raporlarının, başvuranın nefes alma sorunlarının herhangi bir kötü muameleden değil, başka solunum bozukluklarından kaynaklandığını ortaya koyduğunu eklemiştir.

55. Mahkeme, Sözleşme'nin 3. maddesinin, gerekli sağlık yardımını sağlayarak, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin fiziksel sağlığının korunması konusunda Devlete yükümlülük getirdiğini yinelemiştir (bk. *Mouisel / Fransa*, no. 67263/01, § 40, AİHM 2002-IX; *Kudla / Polonya* [BD], no. 30210/96, §§ 93-94, AİHM 2000-XI; ve *A. ve Diğerleri / Birleşik Krallık* [BD], no. 3455/05, § 128, AİHM 2009). Bu nedenle, uygun sağlık bakımının sağlanmaması ilke olarak 3. maddeye aykırı bir muamele teşkil edebilir (bk. *İlhan / Türkiye* [BD], no. 22277/93, § 87, AİHM 2000-VII). Yetkililerin, sorumlu oldukları tutukluya yönelik tıbbi yardım yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğinin belirlenmesi konusunda Mahkeme'nin görevi, tutuklunun sağlık durumu ve "mahkûmiyetin uygulamadaki gereklilikleri" ışığında, tutukluya sunulan sağlık hizmetlerinin kalitesini değerlendirmek ve belirli bir davanın koşullarında, uygulanan sağlık bakımı standardının, tutuklunun insanlık onuruna uygun olup olmadığını belirlemektir (bk. örneğin, *Kaverzin / Ukrayna*, no. 23893/03, § 138, 15 Mayıs 2012, diğer atıflarla birlikte).

56. Mahkeme, başvuranın 31 Ekim 2006 tarihinde cezaevi görevlileri tarafından kötü muameleye tabi tutulduğu yönündeki şikâyetini, açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle hâlihazırda reddetmiştir (bk. yukarıda 49. paragraf). Bu nedenle, 31 Ekim 2006 tarihinde burnunun

cezaevi görevlilerince kırıldığı ve bunun sonucu olarak nefes alma sorunları yaşadığı yönündeki iddiasını destekleyen herhangi bir delil bulunmamaktadır.

57. Mahkeme bu nedenle, başvurunun bu kısmının da açıkça dayanaktan yoksun olduğuna ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 hükümleri uyarınca reddedilmesi gerektiğine karar vermiştir.

Bu gerekçelerle Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olarak beyan edilmesine *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş ve 3 Mart 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Julia Laffranque
Başkan